

Koolides kiirtestimise kokkuvõte

8.-12. november 2021

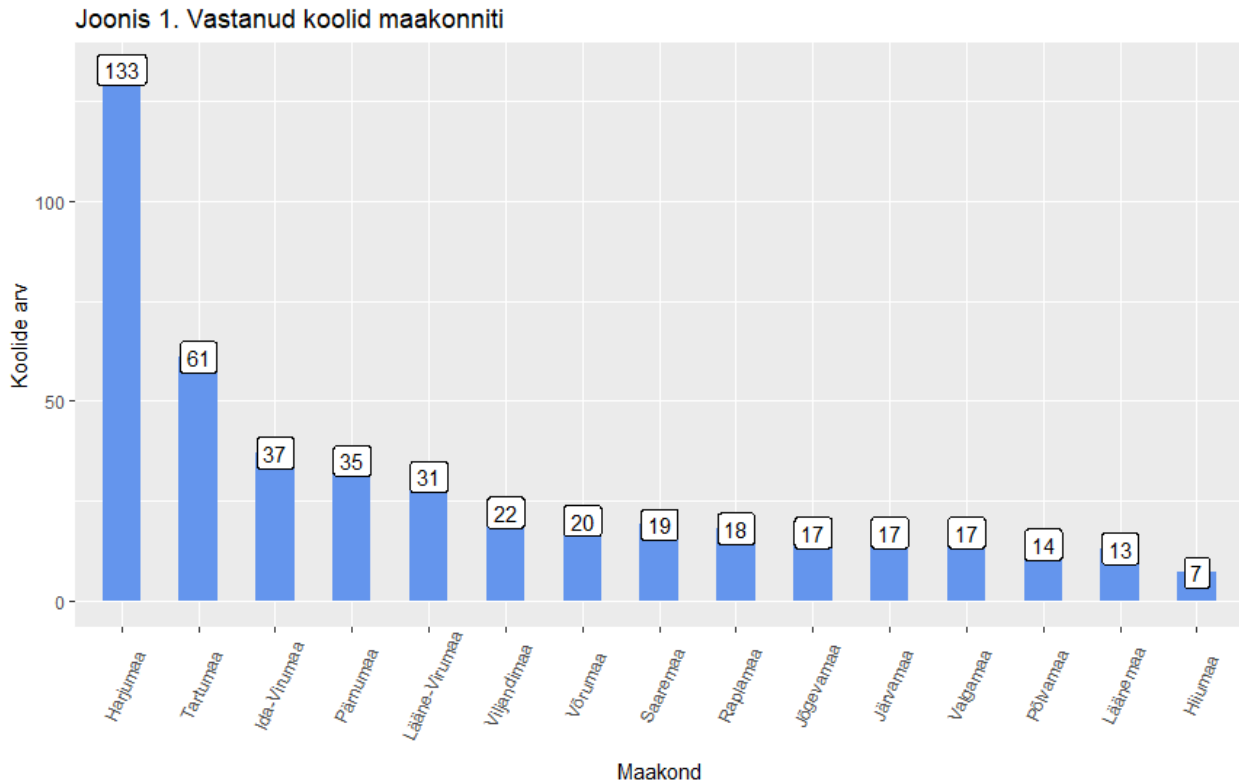
Sandra Fomotskin, Haridus- ja Teadusministeeriumi juhtivanalüütik

Põhijäreldused teise testimisnädala kohta:

- 14. novembri kell 15:00 seisuga on teise testimisnädala andmed edastanud 462 kooli ehk 89,4% üldhariduskoolidest.
- Kokku testiti küsitlusele vastanud koolides ligi 105 000 õpilast ja üle 20 000 töötaja. Keskmiselt testiti koolides 78% kõigist õpilastest ja 88% töötajatest. Kõige vähem toimus testimisi Ida-Virumaal ja Viljandimaal. Suurim testitud õpilaste osakaal oli Raplamaa, Saaremaa ja Tartumaa koolides. Keskmine testitute osakaal ei ole eelmise nädalaga võrreldes muutunud.
- 69% vastanud koolides testiti õpilasi koolis või kodus 3 korda, 27% koolides toimus testimine 2 korda ja 3% koolides ühe korra. Ühtegi testimist ei toimunud 5 vastanud koolis. Võrreldes eelmise nädalaga on oluliselt kasvanud koolide osakaal, kus testimine toimus kolm korda (eelmisel nädalal 56%).
- Pooltes koolides toimub õpilaste kiirtestimine koolis, 23% vastanud koolidest on saatnud testid õpilastele koju ja 27% koolide puhul toimub testimine nii koolis kui kodus.
- Testimisest keeldunuid oli koolides keskmiselt 7% õpilastest, mida on pisut vähem kui eelmisel nädalal. 76 koolis ei keeldunud testimisest ükski õpilane, enam kui kolmandik õpilastest on testimisest keeldunud 9 vastanud koolis.
- Küsitlusele vastanud koolides said nädala jooksul positiivse kiirtesti tulemuse **584** õpilast (338 võrra vähem kui eelmisel nädalal) ja **90** koolitöötajat (27 võrra vähem kui eelmisel nädalal) ehk kokku tuvastati **674** positiivset kiirtesti. Ühtegi positiivset õpilaste testi ei leitud 241 koolis (eelmisel nädalal 212 koolis), keskmiselt sai koolides positiivse kiirtesti tulemuse 1 õpilane (eelmisel nädalal 2 õpilast).
- **Kokku on kahe esimese kiirtestimise nädala jooksul positiivse kiirtesti tulemuse saanud vähemalt 1506 õpilast ja 207 töötajat ehk küsitlustele vastanud koolides on kokku tuvastatud 1713 positiivset kiirtesti.**

1. Andmed edastanud koolid

Pühapäeva (14.11.21) pärastlõuna seisuga on teise testimisnädala andmed olemas 462 koolist, mis moodustab 89,4% kõigist üldhariduskoolidest. Seega on analüüsi hõlmatud 36 kooli vähem, kui eelmisel nädalal.

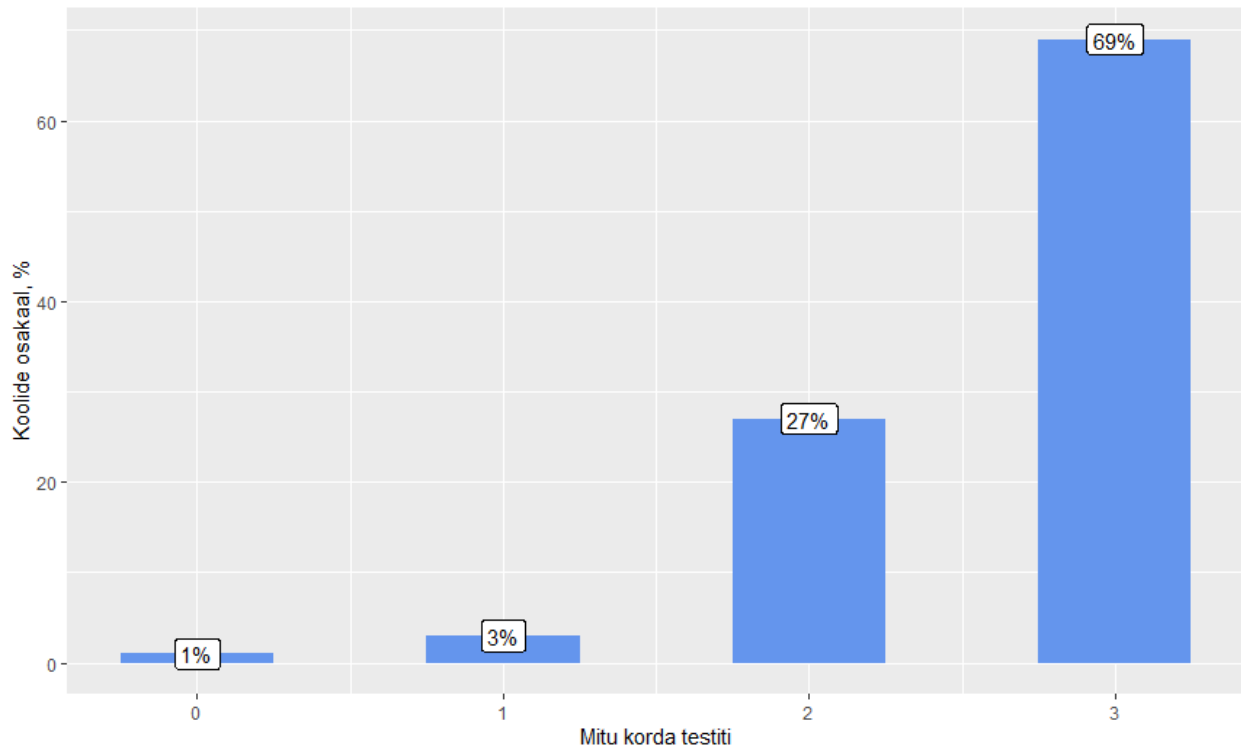
2. Testimiste ja testitute arvud

232 kooli (50%) korraldasid õpilaste testimise koolis ja 107 kooli (23%) kodudes. 123 kooli (27%) puhul toimus testimine nii koolis kui kodus.

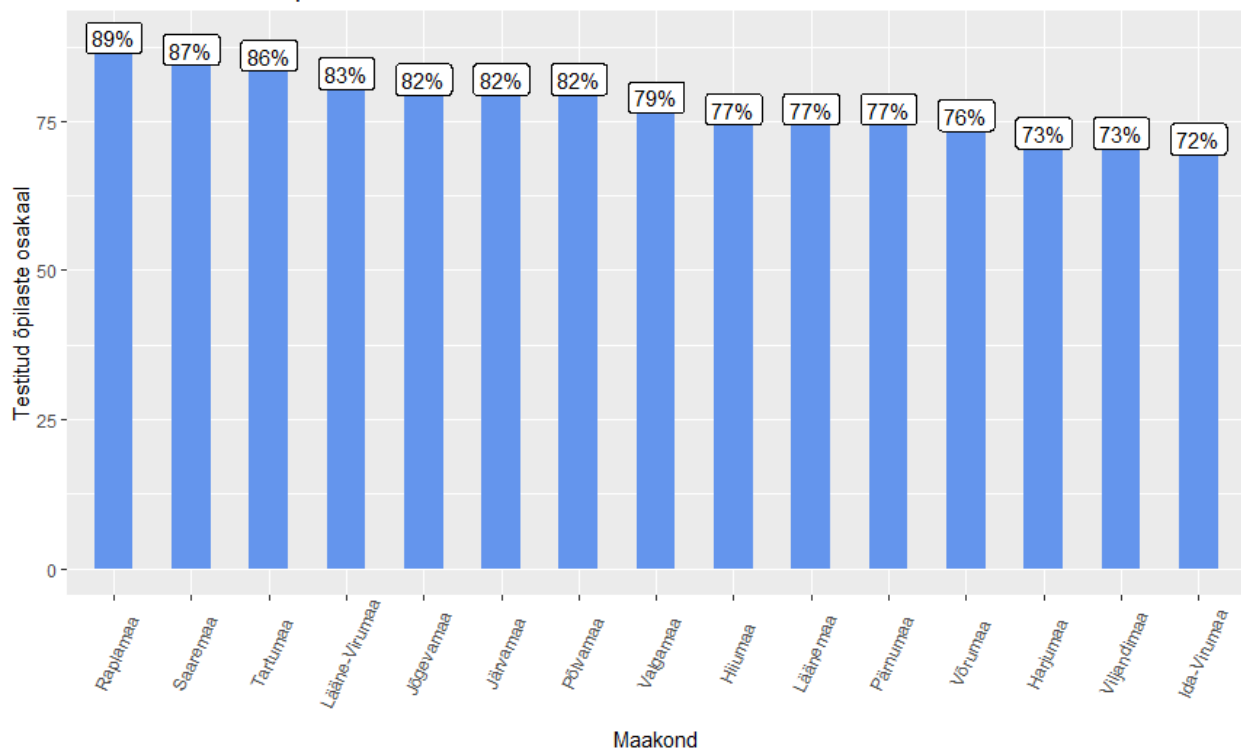
Kokku testiti küsitlusele vastanud koolides 104 976 õpilast ja 20 756 töötajat. Keskmiselt testiti koolides 78,2% kõigist õpilastest ja 88,3% töötajatest.

49% koolidest, kes on edastanud mõlema testimisnädala andmed, testisid sel nädalal võrreldes eelmise nädalaga rohkem õpilasi, 36% koolidest testitud õpilaste arv vähenes ja 15% koolides testitud õpilaste arv kahe nädala võrdluses ei muutunud.

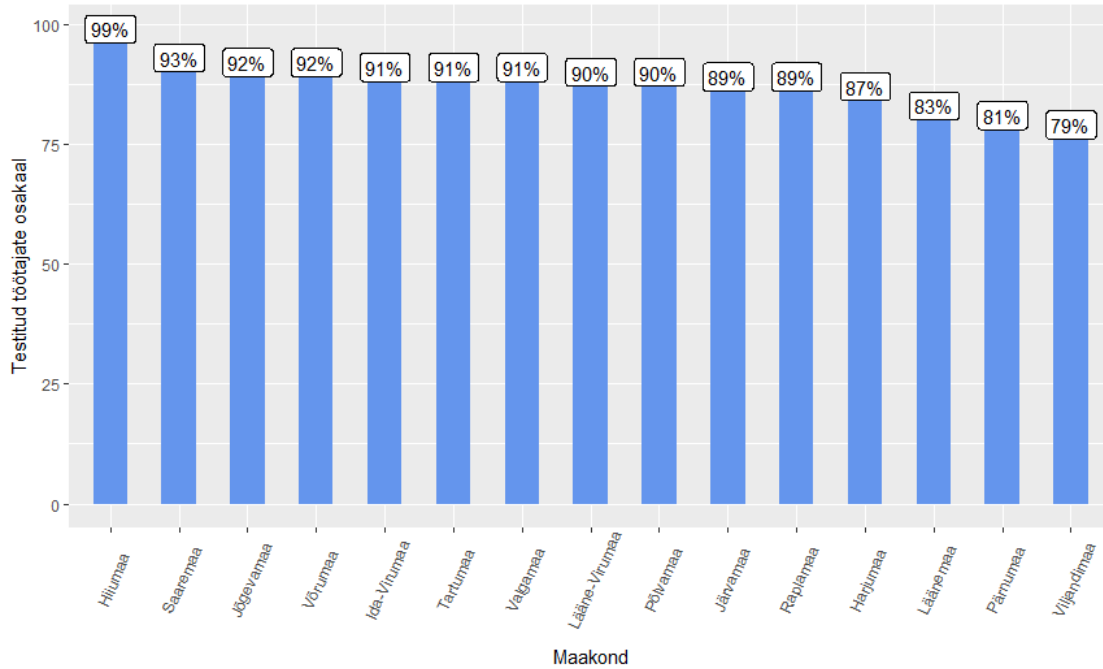
Joonis 2. Mitu testimist nädala jooksul koolides läbi viidi

Joonis 3. Testitud õpilaste osakaal maakonniti

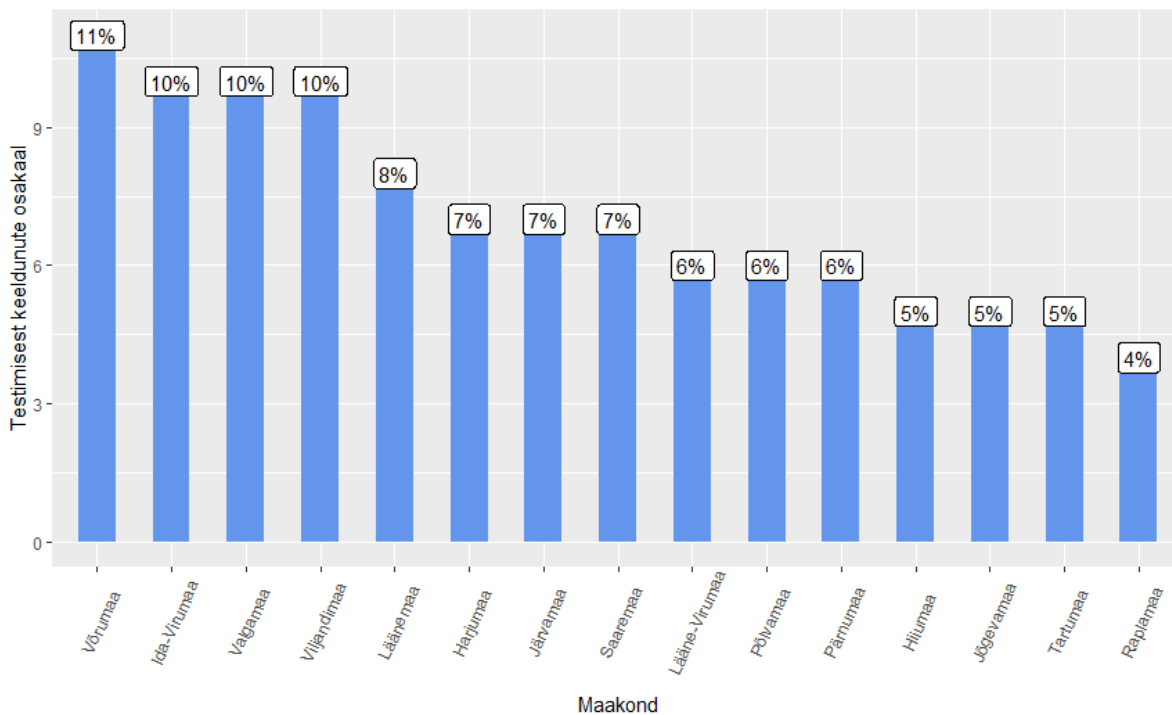
Joonis 4. Testitud töötajate osakaal maakonniti

3. Testimisest keeldunud

Testimisest keeldus koolides keskmiselt 7% õpilastest (mediaan 5%), mida on pisut vähem kui eelmisel nädalal (8%). Ühtegi testimisest keeldunut polnud 76 koolis.

Joonis 5. Testimisest keeldunute osakaal maakonniti

4. Positiivsed testitulemused

Kiirtesti tulemus oli positiivne kokku 584 õpilasel, neist 317 õpilast (54%) olid alla 12-aastased ja 267 õpilast (46%) 12-aastased või vanemad. Koolitöötajatest sai positiivse kiirtesti tulemuse 90 inimest ehk kokku oli positiivseid teste 674.

Kõige rohkem positiivseid õpilaste teste - 17 - oli ühes Tallinna koolis. 10 või enam õpilast said positiivse testitulemuse 9 koolis. Ühtegi positiivset õpilast ei leitud 241 koolis (eelmisel nädalal oli selliseid koole 212). Keskmiselt sai koolides positiivse kiirtesti tulemuse nädala jooksul 1 õpilane.

Maakond	Alla 12-aastased õpilased	12+ õpilased	Töötajad	2. nädalal positiivseid kiirtestide kokku	1. nädalal positiivseid kiirtestide kokku	Muutus võrreldes 1. nädalaga
Harjumaa	126	102	31	259	423	-164
Tartumaa	81	55	16	152	192	-40
Ida-Virumaa	23	19	7	49	48	+1
Lääne-Virumaa	17	16	5	38	75	-37
Valgamaa	15	3	2	20	28	-8
Pärnumaa	12	11	3	26	42	-16
Raplamaa	9	5	7	21	24	-3
Põlvamaa	8	16	6	30	33	-3
Võrumaa	7	6	2	15	31	-16
Viljandimaa	6	9	3	18	49	-31
Järvamaa	5	9	3	17	27	-10
Hiiumaa	3	0	1	4	3	+1
Saaremaa	3	1	2	6	23	-17
Jõgevamaa	1	2	2	5	25	-20
Läänemaa	1	13	0	14	16	-2

Eelmise nädala positiivsetest kiirtestidest on tänaseks PCR-testiga kinnituse saanud 612 ehk 59% kõigist eelmisel nädalal tuvastatud positiivsetest kiirtestidest. Tuleb siiski arvestada, et koole, kes on andmed edastanud mõlema testimisnädala kohta, on 445 ehk ligi 90% esimesel nädalal vastanud koolidest. Neist omakorda 7 kooli ei tea PCR-testide tulemusi.

Positiivsete PCR testide kooli tasandi võrdlus näitab, et 274 vastanud koolist, kus oli esimesel testimisnädalal vähemalt üks positiivne kiirtest:

- Pooltes koolides said PCR-testiga kinnituse enam kui $\frac{3}{4}$ positiivsetest kiirtestidest, sh 44% koolides kõik positiivsed kiirtestid.
- 18% koolides said PCR-testiga kinnituse kuni $\frac{1}{4}$ positiivsetest kiirtestidest, sh 15% koolides olid kõik positiivse kiirtesti saanud õpilased ja töötajad PCR-negatiivsed. Viimaste seas on ka näiteks kool, kus kiirtest oli positiivne, kuid PCR-test negatiivne 11 õpilasel ja kolm kooli, kus PCR-negatiivseks osutus 5-6 positiivset kiirtesti.

- 12% koolides said PCR-testiga kinnituse 26%-50% positiivsetest kiirtestidest ja 13% koolides olid PCR-positiivsed 51%-75% positiivsetest kiirtestidest.

Lähikontaktsete nakatumine tuvastati sel nädalal 36 koolis (eelmisel nädalal 34 koolis). Sarnaselt eelmisele nädalale oli ka nüüd nende puhul enamasti tegemist olukorraga, kus ühel päeval tuvastati üks positiivne õpilane ja järgmisel või ülejärgmisel testimiskorral samas klassis veel üks positiivne õpilane. Ühes koolis nakatus lähikontaktsetena aga ühe klassi neli õpilast.

5. Kiirtestimisega seonduvad probleemid, mis pole koolide hinnangul saanud veel lahendust

Avatud küsimusele kiirtestimise probleemide kohta vastas 55% koolijuhtidest. Neist enam kui kolmandik (37%) kinnitas, et probleeme ei ole või on kõikidele seni esinenud probleemidele lahendused leitud. Nt: *“Kõik on lahenenud: teste on piisavalt, infovahetus on selge ja kontaktisikud, kelle poole pöörduda, on ära toodud. Õpilaste ja õpetajate jaoks on testimine hommikuseks rutiiniks kujunenud.”*

Kolm kõige sagedamini esile toodud probleemi olid:

1. Testide kojusaatmiseks tuleb need ümber pakendada väiksematesse komplektidesse ja see on tülikas ja aeganõudev. Koolidele oleks suureks abiks, kui testid tuleksid väiksemates pakkides. Seda probleemi tõi välja 18% küsimusele vastanud koolijuhtidest.

“Testikomplektide ümberpakkimine eeldab minigrip kottide massilist ostmist, nende ostmine, transport, utiliseerimine on päris korralik keskkonna jalajälg. Miks ei saa teste üksikshaaval pakituna või kui neid tuleks korraga rohkem, siis kasvõi viiestes pakkides? See on kogu testimise teema juures hetkel kõige valusam asi üldse. Eriti see, et sellele ei ole mitte keegi siiiani selgitust ega vastust andnud.”

2. Probleemid testimisest keelduvate õpilaste ja vanematega. Osad koolijuhid on mures, et keeldunute osakaal on kõrge. Mitmed koolijuhid tõi välja, et pole õige lubada testimisest keeldunud õpilastel kooli tulla. Testimisest keelduvate õpilaste või vanematega seonduvaid probleeme nimetas 13% küsimusele vastanutest.

“Kas õpilastes tekitab küsimusi ja pahameelt need õpilased, kes ei ole nõus testimata. See omakorda tekitab tõrjutust. Selgitustööd teeme, aga pahameel jääb, kahjuks ka osades õpetajates.”

“Testimisest keeldunud õpilane viibis testimise ajal ja ka hiljem nakkusohtlikul perioodil koolis. Sai positiivse PCRi tulemuse järgmisel päeval peale kiirtestimist, millest oli keeldunud! Kogu klass pidi seetõttu minema eemale ja PCRima. Kahju on läbi selle tekkinud just lapsevanemate usalduse osas. /—/ Kui klassis keegi ei kiirtesti, sest vanemad on vastu, siis kaob mõte kiirtestida kogu klassil.”

3. Koolidel puudub info, millal ja kui suures koguses teste juurde tarnitakse ja see muudab testimise planeerimise ja korraldamise keeruliseks. Nimetatud probleemi tõi esile 8% küsimusele vastanud koolijuhtidest.

“Üldises plaanis kõik sujub. Koolijuhi vaatest häirib vaid see, et pole täpselt teada, kas ja mis ajal toimub uute testide tarne ja kui palju teste korruga saame. See on vajalik selleks, et planeerida paremini testide jagamist ja annab ka vajaliku turvatunde testide olemasolu kohta.”

Lisaks eelnevale nimetati vähemalt viiel korral ka järgnevaid probleeme:

- *Testid pole jõudnud kooli õigeks ajaks. Nt “—/ Lisaks tulid uued testid alles teisipäeval ja seetõttu ei saanud õpilased ennast nädala alguses testida, eelmise nädala portsust ei jagunud.”*
- *Erinevad testikomplektidega seotud probleemid, nt osad testid on olnud praagid või on puudunud pakist eestikeelne juhend. Nt: “Olen küll juba teada andnud, aga palju on praakkomplekte (puuduvad vatitikud, vedelikuampullid on tühjad, pole õigesti komplekteeritud).”*
- *Kooli võiks korruga jõuda rohkem teste. Nt: “Hea oleks saada korruga nii palju teste, et õpilased ja koolitöötajad saaksid korruga 3 testi.”*
- *HTMi ja Terviseameti kommunikatsioon on vastuoluline. Nt: “Positiivse kiirtesti tulemuse saanud õpilane tuleb HTM-i juhendi järgi saata koju. Terviseameti sõnul tuleb kiirtesti tulemuse saanud õpilase terve klass saata koju.”*
- *Jäätmeid tekib palju või ei tea, mida nendega teha. Nt: “Lahendamata on ka see, et milline prügi see ikkagi on. Teadlased ja meedikud ütlevad, et see on biojääde, sest tegemist on potentsiaalsete kehavedelikega ja ministeerium ütles, et visake olmejäätme hulka. See on segane ja selgusetu, mis see siis ikkagi on. Haiglas sellised testid liigitatakse biojäätmeks.”*
- *Testide usaldusväärsus tekitab küsimusi. Nt: “Kaks neidu on juba 2 x kiirtestimisel positiivse tulemuse saanud, mille järel PCR on negatiivne. Lisaks on viiest positiivsest kiirtesti tulemusest vaid üks leidnud PCR-testiga kinnitamist. Mulle tundub, et eelmisel reedel koolidesse jõudnud testid näitavad liiga palju valepositiivseid tulemusi.”*

Probleemina toodi välja ka raskusi PCR-testile aja saamisega ning et info positiivsetest PCR-testi tulemustest ei jõua koolini. Üksikud koolijuhid mainisid probleemina veel näiteks seda, et koolis testides on keeruline kaitsta õpilaste terviseandmeid ning osad õpetajad pole nõus testimist juhendama, kuna ei pea seda enda ülesandeks.

6. Näited, kuidas koolid on korraldanud õpilaste kiirtestimise kodudes

Tartu Kivilinna Kool: *„Esimesed kolm korda tegime testi koolis, et õpilased õpiksid testi tegema. Pärast seda alustasime testimisega kodudes. Korruga antakse koju enamasti üks test, sest rohkem varu koolis ei ole. Neljapäeval laekus rohkem teste, nii et saime koju anda reedese ja esmaspäevase testi. Õpilased teevad testi kodus esmaspäeval, kolmapäeval ja reedel hommikul enne kooli tulekut. Kui testi tulemus on positiivne, siis jääb õpilane koju ja teavitab oma puudumisest koheselt kooli (ja paneb PCR-testile aja). Kui testi tulemus on negatiivne, tuleb*

õpilane kooli. Selleks, et lastel oleks ikka meeles testi teha, on meil kokkulepe, et laps võtab eraldi suletud (läbipaistvas) kotis (millega lastele testid kodudesse jagati) kaasa oma testiplaadi, näitab selle esimese tunni õpetajale ja viskab koheselt õpetaja juures testide kogumise prügikotti. Ehk testi tulemuse tõlgendamise osas usaldame kodu, kes teeb otsuse lapse kooli saatmise või mittesaatmise kohta. Testiplaadi näitamine on eelkõige kontroll testi tegemisest. Siiani on see süsteem kenasti töötanud. Kui õpilane unustas testiplaadi maha või puudus sellel päeval, kui teste kodudesse jagati, saab ta teha testi koolis. Neid juhtumeid on väga üksikud.“

Valga Põhikool: „Jagame teste koju eelmisel päeval. Testimispäeva hommikul kogub õpetaja negatiivsed testiplaadid kokku ja suhtleb sel päeval puuduvate õpilaste vanematega, et välja selgitada, kas puudumise põhjuseks on positiivne kiirtesti tulemus.“

Tallinna Õismäe Vene Lütseum: „Kogu saadame kahe nädala testid, õpilane või tema lapsevanem teatab, kas testitulemus oli positiivne.“

Miina Härma Gümnaasium: „Jagasime õpilastele viie korra testid. Õpilased testivad end esmaspäeva, kolmapäeva ja reede hommikuti. Positiivsest testitulemusest teavitavad nad klassijuhatajat.“

Käina Kool: „Jagasime 4x testid kõigile õpilastele ja palume et nad testiks id igal neljapäeva ja esmaspäeva hommikul ning et edastasid telefonipildi testi tulemusest oma klassijuhatajale.“

Tallinna Kunstigümnaasium: „Juhtkonna liikmed ja tugipersonal (kokku 12 inimest) pakendavad graafiku alusel kolme testi kaupa minigrip kottidesse 860x3 testi ja klassijuhatajad saavad oma klassi õpilaste arvu järgi koti ja jagavad reedel testid õpilastele, kes viivad need koju. Vanematele on saadetud infokiri ja juhendid testi läbi viimiseks (veebilink) ja antud soovitus testida oma lapsi esmaspäeval, kolmapäeval ja reedel.“

Haanja Kool: „Need kellel on luba testida koolis testivad koolis, kellel on luba testida kodus teevad seda kodus ja kellel puudub luba testimiseks neid ei testita. Kõik laabub suurepäraselt.“

Tartu Kristlik Põhikool: „Kodudesse oleme saatnud testid 5-kaupa pakkides. Edaspidi sooviks saata korraka suurema koguse, et ei peaks liigselt laialijagamisele ressursi kulutama. Testi tulemustest teavitavad lapsevanemad klassijuhatajat/kooli juhtkonda.“

Kose Gümnaasium: „Andsime õpilastele kaheks korra testimise kodusesse, aga arvestades õpilaste tagasisidet, siis mugavam on teha koolis esimese tunni ajal. Seega kõik õpilased testivad alates sellest nädalast ennast esimese ainetunni ajal. Peale seda jätkub tund.“

Osula Põhikool: „Õpilastele jagatakse reedesel koolipäeval testid, et testida kodus. Reedel puudunud õpilased testitakse esmaspäeva hommikul.“